

**ДЕВЕТ
ГЛАСА,
ЕДНА
ВЕЧНОСТ**

Българските оперни прими,
покорили световните сцени

от Мария Георгиева
фотографии Getty Images

Те са перли в короната на великото изкуство на операта. Владеещи до съвършенство необятната красота на човешкия глас, изпълнените им покоряват сърцата, вплетени в невидимата нишка на времето. От първата българка, стъпила на сцената на легендарната Ла Скала почти преди век, до съвременния триумф на Соня Йончева, всяка от тях завладява световната сцена с неподражаем талант и изключителна класа. Автентични и романтични, драматични и величави, българките достигат оперния Олимп, всяка със собствено пътешествие, движено от дисциплина, отдаденост и амбиция.

Как започва всичко? Кои са родните диви, поставили България на световната оперна карта и завещали на поколенията ненадминати образци от емблематични класически произведения? Представяме ви девет от най-ярките имена – с аплодисменти към забележителния им принос към националното ни и световното музикално наследство.

Елена Доскова-РИКАРДИ: първата българка, пяла в Ла Скала

„Българска роза“ – така главният диригент на Ла Скала Артуро Тосканини нарича първата родна дива, пяла на сцената на прочутия оперен театър. Триумфалният дебют на Елена Доскова

Елена Николай като Далила от „Самсон и Далила“, Ла Скала @ Уикипедия

(1898–1986) в Милано е през 1929 г. под диригентството на самия Тосканини с ролята на Лиу от „Турандот“ на Джакомо Пучини, когото има честта да познава още като прохождащ в Италия артист. Пътят ѝ към Мената на операта е благословен от тогавашния министър-председател на България Александър Стамболийски, който, възхитен от яркия ѝ талант, урежда държавна стипендия, за да продължи образованието си зад граница. В апогея на славата си Елена трябва да прекрати своята кариера след усложнения от остър перитонит, впоследствие губи и съпруга си в катастрофа. След деветосептемврийския преврат за кратко е изпратена и в лагера Белене. Кристален драматичен сопран, акомпаниран от харизматично сценично присъствие – така Елена Доскова-Рикарди представя на света божествената висота на българското оперно изкуство.

Елена НИКОЛАЙ: от Церово до оперния Олимп

От семплото Стоянка Николова (1905–1993) до царствения псевдоним Елена Николай виртуозното мецосопрано извайва своята творческа съдба с изключителен характер. До средата на XX век тя представя в Ла Скала коронния мецосопранов репертоар в поредица изключителни шедьоври на оперното изкуство – „Норма“, „Дон Карлос“, „Трубадур“, „Кармен“. Между 1951 и 1954 г. прави бляскав гастрол в Аржентина, Мексико, Чили, Куба, САЩ, Англия, Франция, Испания, Португалия, Швейцария. Критиците единодушно превъзгласяват Елена Николай за най-виртуозна-

Елена Доскова-Рикарди като Кармен в едноименната опера на Жорж Бизе @ Уикипедия

та интерпретаторка на оперното творчество на Рихард Вагнер. 22 сезона тя пее в „Сан Карло“ в Триест и в Арена ди Верона, в оперите „Норма“ и „Джоконда“ си партнира с легендата Мария Калас, която изпитвала страхопочитание пред гласа на българката.

Райна КАБАИВАНСКА: с „Оскар“ за кариера в операта

От пиедестала на своите достолепни 90 години Райна Кабаиванска (р. 1934 г.) сътворява една от най-грандиозните кариери в оперния свят. От дебюта си през 1961 г. в миланската Ла Скала до Ковънт Гардън, Пале Гарние, Teatro Real в Мадрид, Метрополитън и Карнеги Хол, берлинската Дойче Опера, московския Большой театър и Токийската опера тя е най-значимият сопранов глас през втората половина на миналия век. Емблематични са нейните превъплъщения като Адриана Лекуврьор, Франческа де Римини и Манон Леско, на Тоска и Мадам Бътерфлай, които изпълнява в повече от 400 спектакъла. На сцената си партнира с няколко поколения велики тенори – Пласидо Доминго, Хосе Карерас, Лучано Павароти, Франко Корели, Марио дел Монако, Карло Бергонци. През 2019 г. е удостоена с престижната награда „Мария Калас“, присъждана на оперни творци с исторически принос за славата на Арена ди Верона. Носител е на ордена „Велик офицер за заслуги към Италианската република“, Командор е на Ордена за изкуство и литература на Френската република. През 2013 г. получава „Оскар за кариера“ на международните награди за опера. Аристократична на сцената и в живота, Райна Кабаиванска е посветена на майсторските си класове и благородната мисия да предаде огромния си опит в оперното изкуство на младите таланти в България и по света.

Александрина Милчева, наричана от френската критика „кралският глас на България“ @ БНР архив

Райна Кабаиванска и Лучано Павароти в „Тоска“, Teatro dell'Opera, Рим, 1990 @rainakabaivanska.net/

Александрина МИЛЧЕВА: кралският глас на България

През 1966 г. Александрина Милчева (р. 1934 г.) печели Голямата награда на международния оперен конкурс в Тулуза, което осветлява пътя ѝ към световното признание и завинаги я свързва със сцената на прочутия театър „Капитол“. От Токио до Рио де Жанейро, Буенос Айрес, Сан Франциско, Париж, Барселона, Верона, Лондон, Милано и Ню Йорк оперният свят боготвори чувствения кадифен мецосопран на Милчева. През 1977 г. тя става една от водещите солистки на престижната Виенска опера и в продължение на десетилетие е примата на централните роли. Кралица на оперната сцена и великолепен камерен изпълнител, в Метрополитън тя гастролира в „Бал с маски“, където си партнира с великия тенор Лучано Павароти. Сензационна е в коронната си роля с Пласидо Доминго в „Кармен“. Във Виена артистите се покланят повече от 30 пъти на възторжената публика, а 40-минутните аплодисменти са записани като вторите най-продължителни в историята на Щатсопера.

Гена ДИМИТРОВА: вулканичното сопрано

„Операта е моят храм“, това изповяда Гена Димитрова (1941–2005), чието вулканично сопрано владее световните оперни сцени в продължение на три десетилетия. Маестро Никола Гюзелев описва изключителния ѝ глас като сплав от стомана и злато. Международната ѝ кариера започва във Франция през 1971 г. с дебют като Леонора от операта „Силата на съдбата“. През 1973 г. е първата ѝ изява в Ла Скала като Амелия от „Бал с маски“ редом с Пласидо Доминго и Пиеро Капучили. Седем години по-късно най-голямата открита сцена в света – Арена ди Верона, я мани за участие в операта „Джоконда“ заедно с Лучано Павароти и Пиеро Капучили. В продължение на две десетилетия Гена покорява публиката във Верона с превъплъщението си в „Макбет“, „Турандот“, „Набуко“, „Силата на съдбата“. В певческата си кариера тя три пъти открива сезона в миланската Ла Скала – в ролята на Турандот (1983), като Амнерис в „Аида“ (1985) и Абигайл в „Набуко“

(1986). През декември 1987 г. Гена Димитрова прави своя феноменален дебют в Метрополитън Опера в Ню Йорк с премиерата на „Турандот“ от Пучини – ролята, приемана за нейното най-върховно превъплъщение.

Анна Томова-СИНТОВА: последната Дива на Херберт фон Караян

Тя е примадоната, с която в продължение на 20 години Херберт фон Караян създава исторически спектакли и записи. Примадона със сърце... Гласът ѝ, толкова характерен и красив, излъчващ човешка топлина, заразява публиката, партньорите и оркестъра. Думите на знаменития маестро в пълнота описват магията на Анна Томова-Синтова (р. 1941 г.), чиято 45-годишна кариера е съпроводена от възторжени аплодисменти по всички световни оперни сцени. Ролята на Графинята в „Сватбата на Фигаро“ в Берлинската Щатсопера (1972) поставя голямото начало за младата прима, превърнала се в една от ненадминатите интерпретаторки в творчеството на Моцарт, Рихард Щраус, Вагнер. През

Гена Димитрова като Леонора в „Трубадур“, San Francisco Opera, 1986 г.

Анна Томова-Синтова в „Кавалерът на розата“, Метрополитън Опера @ tomowa-sintow.com/

1975 г. медният блясък на българското сопрано завладява и миланската Ла Скала, която посреща възторжено дебюта ѝ с Четирите последни песни на Щраус. С Вердиевия шедевър „Отело“ Анна-Томова Синтова и Пласидо Доминго покоряват Япония (1981), където критиката нарича гласа ѝ съвършен музикален инструмент. През 2001 г. ликът ѝ като Дездемона в „Отело“ на Виенската Щатсопера изгръва на юбилейна марка в САЩ – признание за огромния принос на българското сопрано в световния оперен театър.

Красимира СТОЯНОВА: възхитителното сопрано с шеметна кариера

С оперния си дебют като Джулда в „Риголето“ през 1995 г. Красимира Стоянова (р. 1962 г.) покорява българската публика, а три години по-късно е поканена от директора на Виенската Щатсопера Йохан Холендер за солистка на прочутата австрийска сцена. Образът на Русалката от Дворжак ѝ носи световно признание като съвършената интерпретаторка на ролята. След дебюта ѝ през 2001 г. в Метрополитън Опера в ролята на Виолета в „Травиата“ следват бляскавите успехи на Красимира Стоянова в „Турандот“, „Бохеми“, „Дон Жуан“, „Отело“, „Аида“, „Палячи“ и „Кармен“. От висотата на Метрополитън, Ковчът Гардън, Вашингтонската национална опера, миланската Ла Скала, Националната опера в Хелзинки и легендарния Залцбургски фестивал българското сопрано покорява критиците и публиката не само с техническо съвършенство, но и с дълбоко артистично присъствие. През 2009 г. Красимира Стоянова е удостоена с почетната титла Камерзенгерин на Щатсопера Виена. Освен на любимата си сцена тя е отдадена на преподавателската си работата като професор във Виенската консерватория и мисията да предаде богатия си опит на новото поколение таланти.

Красимира Стоянова в „Кавалерът на розата“ от Рихард Щраус, Виенска Щатсопера, 2025 г.
@ [Wiener Staatsoper | wiener-staatsoper.at/](http://wiener-staatsoper.at/)

Веселина КАЦАРОВА: мецосопрано №1 в света

Веселина Кацарова (р. 1965 г.) е неподражаемият оперен глас, определен от специалистите като Мецосопрано №1 в света. В своята внушителна кариера тя се превъплъщава в над 65 централни роли в репертоар, простиращ се от Монтеверди, Хендел и Моцарт през белкантовите композитори Росини, Доницети и Белини до Берлиоз, Масне, Бизе, Сен-Санс, Верди и Вагнер. През 1989 г. е поканена за солист в операта в Цюрих и за кратко време се превръща в любимка на международната оперна критика. Дебютира в „Пръстенът на Нибелунга“ от Вагнер, същата година печели и първа награда в конкурса „Нови гласове“ в Гютерслоо, Германия. Триумфалният ѝ възход в оперното изкуство започва от Моцартовия фестивал в Залцбург с ролята на Танкред от едноименното произведение на Росини. През 1991 г. Кацарова прави своя дебют на сцената на Виенската Щатсопера в ролята на Розина от „Севилският бръснар“ – роля, с която през следващите години завладява Гранд Опера Женева, Ковънт Гардън, операта в Цюрих, Театро „Верди“ във Флоренция. Дебютът ѝ като камерна певица е в миланската Ла Скала (1991) с програма от Прокофиев. С внушителен концертен и кантатно-ораториален репертоар и десетки солистични концерти по международните оперни сцени Веселина Кацарова е българската Дива с най-богата дискография в световната музикална съкровищница. Носител е на редица престижни международни награди, сред които награда за най-добра интерпретаторка на песни на фондация „Жармен Мартинели“, награда Echo за класическа музика (2003), Европейската културна награда. Като посланик на родното музикално творчество по света концертите ѝ неизменно включват изпълнение на българска песен или ария, а своя безценен професионален опит Кацарова споделя в редица майсторски вокални класове по цял свят.

Веселина Кацарова,
Държавна опера Стара Загора,
en.operasz.bg

Соня ЙОНЧЕВА: триумф на страстта

Артист с магнетично присъствие, глас с чувствена мощ и кариера, изтъкана от изключителна отдаденост. Родена на Коледа (1981), щастливата звезда на Соня Йончева изгрява на небосклона на световната оперна сцена, превръщайки я в една от най-аплодираните и вълнуващи изпълнителки на своето поколение. Женевската консерватория е мястото, което шлифова искрящите висоти на кадифеното сопрано и разгръща невероятния ѝ за талант за барокова музика. През 2010 г. тя печели първа награда и специалния приз Culture Arte от конкурса „Опералия“ на Пласидо Доминго. Следват отличия като „Нов глас на годината“ (ЕCHO Klassik) и наградата на читателите на престижните The International Opera Awards. Ролята на Мими от „Бохеми“ се превръща в коронна за Йончева – с нея тя дебютира в Метрополитън Опера (2014), а после завладява сцените на Пале Гарние и миланската Ла Скала. Световната критика я определя като „съвършената Мими“, а Соня Йончева разгръща необятния си талант, влизайки в емблематичните образи на Попея, Виолета, Дездемона, Манон Леско. Ярките ѝ превъплъщения в драматични роли като Медея, Норма, Федора, Тоска и Чо-Чо-Сан я утвърждават като един от най-впечатляващите сопранови гласове на нашето време. Убедена съм, че артистът може да се съхрани само с труд и талант, споделя оперната ни звезда, а на върха на кариерата си активно работи за предаването на човешките и артистичните ценности на идните поколения. Идеята да остане свързана с родната публика дава тон на създадената през 2020 г. от нея продуцентска компания SY11, която представя у нас редица мащабни проекти и галаконцерти с участието на велики оперни изпълнители. Соня Йончева инициира и организира първото домакинство на София (октомври 2025 г.) за провеждане на най-престижния конкурс за изгряващи таланти „Опералия“, основан от Пласидо Доминго. Нека бъде музика!

Соня Йончева,
Галаконцерт
„Тоска“,
Античен театър Пловдив,
2024 г.
@sy11events.com/

